

CoC.
Playful
Minds

EVALUERING PRAKSISFORTÆLLING, 2020



Co- create

PRAKSISFORTÆLLING 4 FRA BILLUND BUILDS – SKABENDE VERDENSBORGERE
BØRNENE FÅR IDÉER OG ARBEJDER SAMMEN I VORBASSE

CO-CREATE

Praksisfortælling nr. 4 fra Billund Builds 2020

Udgivet af CoC Playful Minds

Forfatter: Laura Bruhn, CoC Playful Minds

Redaktion: Laura Bruhn, Trine Enggaard Sennels, Natasha Helene Nørup Pedersen og Karin M. Villumsen, CoC Playful Minds

Ansvarshavende redaktør: Karin M. Villumsen, CoC Playful Minds

CoC Playful Minds www.cocplayfulminds.org

Introduktion

Praksisfortællinger er fortællinger fra Billund Builds forløb i uge 5 i dagtilbud og skoler i Billund Kommune. Fortællinger beskriver udsnit af, hvordan børn og voksne undersøger, leger, idéudvikler og skaber både proces og produkter under ét fælles og overordnet tema. I 2020 under temaet Skabende Verdensborgere.

Dette er én praksisfortælling ud af en række, som skal ses i sammenhæng med den overordnede evalueringsrapport for Billund Builds – Skabende Verdensborgere.

EN STOR TAK til alle, der har deltaget og givet samtykke til, at vi har kunnet samle, systematisere og formidle fortællinger og praksisviden fra Billund Builds.

HVAD ER BILLUND BUILDS?

Billund Builds er et læringsprojekt og et læringsfællesskab mellem dagtilbud og skoler i Billund Kommune. Formålet med Billund Builds er at skabe læringsmiljøer, der fremmer børns brede kompetencer og skabende evner koblet med en dannelse som verdensborger – at være moralsk forpligtet på hinanden i fællesskaber og i verden.

I projektet får både børn og fagprofessionelle erfaringer med og forståelser for, hvordan de kan samskabe proces og produkt på en legende, kreativ og eksperimenterende måde. Billund Builds er både et hands-on projekt i én fælles uge og en platform for videndeling og kompetenceudvikling. Sammen skaber børn og voksne nye og forbundne læringsmiljøer – og er med til at give Børnenes Hovedstad indhold, betydning og udtryk.

Billund Builds er drevet af CoC Playful Minds i samarbejde med Billund Kommune og LEGO Fonden.

VISIONEN FOR BØRNEBES HØVEDSTAD

"Billund er børnenes hovedstad. Her lærer børn gennem leg og er skabende verdensborgere"

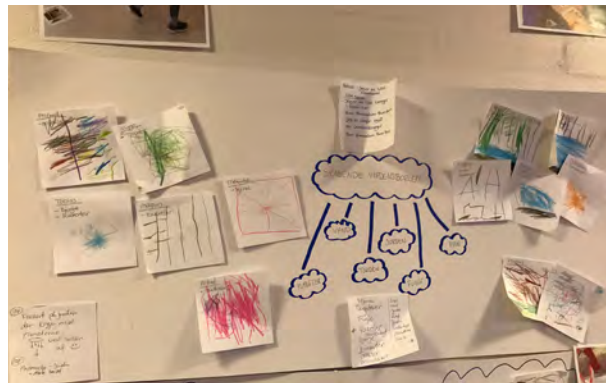


Børnene får idéer og arbejder sammen i Vorbasse

Som en del af Billund Builds har børn og voksne i børnehaven Andedammen undersøgt, fået idéer og skabt små verdensborgere. Vi er med en formiddag, hvor børnene bygger videre på deres univers. Udefra kan det ligne et kaos, men pædagogen Mette har sat rammerne for en samskabelsesproces med fokus på at eksperimentere og lege sammen.

"Jeg er en skabende verdensborger", siger en dreng højt og peger på mig. Eller på mit klistermærke med tegningen af drengen, der illustrerer verdensborgeren – det fælles udtryk for dette års Billund Builds-tema som drengen tydeligvis har taget til sig. Nogen må have gjort noget. Hvordan er drengen blevet så bevidst om temaet? Vi er på besøg i børnehaven Andedammen i Vorbasse. Genkendelsen af klistermærket giver anledning til en snak om, hvad de laver i børnehaven, men drengen løber hurtigt videre. Vi er lige kommet ind ad døren til en formiddag sammen med børn og voksne i Andedammen. De har valgt at sætte fokus på to undertemaer sammen med børnene; de 3-årige har "Mig og min by" og de 4-årige "Verden – borgere – at skabe".

Der er lavet to vidensvægge, der hver især fortæller, hvordan de har dykket ned i temaerne i løbet af ugen. Børnene kender deres vidensvægge. De står foran og kigger på dem og ved godt, hvad der hænger der. En dreng strækker armene hen over billederne af deres hjem og huse, som om han vil omfavne deres fælles by og projekt. På en af vidensvæggene er der idéskyer med udgangspunkt i 'at skabe', 'om verden' og 'om borger', hvor børn og voksne har samlet deres idéer i form af tegninger. På vidensvæggen hænger der også flag, billeder fra ugen og figuren Sofus fra Ramasjang.



Vi sætter os i fællesrummet og tegner ved det store bord, hvor der ligger skabeloner af en mand, som børnene også har brugt i løbet af ugen og som hænger oppe på deres vidensvæg. Vi tegner os selv, hinanden, verdensborgeren og snakker lidt med de børn, der kommer forbi om hvad vi tegner, og hvordan vi kan få verden med i tegningen. Det bliver til tegninger af regnorme, træer, æbler, græs, himmel, regn, skyer, sol og mennesker.

Mette, pædagog i børnehaven, sætter sig ved os og fortæller om deres tilgang til temaet. Hun er meget optaget af Billund Builds og begejstret for de pædagogiske muligheder, der er for at skabe sammen med børnene, at bygge universer og kreativt udfolde børnenes perspektiver og åbne muligheder og verdener op for og sammen med børnene. Hun fortæller, at hun har filmet nogle klip hver dag, som hun gerne vil bruge om fredagen for at vise børnene en video af, hvad de har lavet i løbet af ugen. Formålet med videoen er at dokumentere, for at synliggøre processen for børnene og på den måde have fokus på både proces og produkt. Planen er, at børnehaven skal holde en Billund Builds-afslutning om fredagen. Hun fortæller, at et af børnene mente, at så skulle de have noget at fejre det med, så barnet havde været inde ved lederen for at spørge, om de måtte få noget til afslutningen. De får derfor Smarties om fredagen, fortæller Mette.



Mens Mette finder materialer frem,
spørger hun børnene:

"Hvad skal vi?"

"Vi skal lave Billund Builds!",
svarer flere af børnene i kor.



Mens børnene leger i forskellige afkroge af børnehaven, og de sidste børn bliver afleveret til de voksne på stuen, fortæller Mette mere om, hvordan de har grebet emnet Skabende Verdensborgere an. De har talt om, hvad verden er, og børnene har budt ind med deres inputs: "Det er jorden", "det er planeten", "det er her regnormene bor", har de blandt andet fortalt.



Mette fortæller, at for at gøre temaet håndgribeligt for de yngre børn, har de brudt det op i 'verden', 'borger' og 'skabe' og talt om de forskellige dele, som vi så på vidensvæggen. De har brugt Google Earth til at finde Vorbasse, og nu kan børnene genkende børnehaven oppefra, når de ser Vorbasse på Google Earth. De har brugt Sofus fra Ramasjang og set ham i Japan og andre steder rundt omkring i verden. Børnene har også haft ferie billeder med hjemmefra. Mette fortæller: "Børnene har haft billeder med fra en ferie. Så har vi lagt billederne ud på gulvet, sat musik på og danset. Så er musikken stoppet, og alle dem, der har kørt i bil på deres ferie, skulle sætte sig ned. Og alle de, der har fløjet, skulle sætte sig ned." Med metoden Dansemønstre har de i fællesskab fået skabt orden i billederne og fået kategoriseret dem efter, hvor billederne er fra.

Vi går ind i værkstedet sammen med Mette og børnene. I løbet af ugen har de bygget en verden op – et helt univers faktisk, for de har

også været i gang med at lave planeter. De startede en uges tid før uge 5 for at have tid til at fordybe sig i materialer og bygge- og skabefasen. Værkstedet er lille og fyldt med sager op og ned ad vægge, på gulvet og på det fælles byggebord i midten, som er deres verden, de bygger. Børnene har haft ting med hjemmefra i løbet af ugen. En pige tager en grankogle frem, hun har haft med: "Mette, jeg har en grankogle med, jeg skal male i dag". "Så må vi finde noget maling frem", svarer Mette. Børnene har også brugt ting, de har fundet på legepladsen. Idéskyerne, der er en del af deres vidensvæg, bruger de løbende til at vende tilbage til, for at se hvad børnene har foreslået i starten af forløbet. Én har f.eks. foreslået en regnbue, og det har Mette hjulpet hende med at lave.

Mens Mette finder materialer frem, spørger hun børnene: "Hvad skal vi?", "Vi skal lave Billund Builds!", svarer flere af børnene i kor. Mette fortæller, at hun har fundet nogle hoveder frem, for at børnene også kan lave mennesker og for at der er noget nyt at bygge med. Hun har dagligt tilføjet nye materialer, som børnene kan bruge for at holde motivationen for at skabe og kreere yderligere lag og tilføjelser til det fælles univers. Børnene tager straks fat i de nye hoveder, finder garn som hår og stof, der kan være tøj. Limpistolerne gløder. Og forskellige verdensborgere skabes. Nogle med rødt, langt hår og kjoler, andre med hat og bukser og nogle med ikke så meget tøj, fordi de bader i søen. Mette spørger børnene "Hvad laver vi?", "Skabende verdensborgere!", svarer børnene. "Jeg skal lave en detektiv ligesom Kristian", siger en dreng. Mette går straks i gang med at hjælpe drengen, der gerne vil lave detektiv-Kristian fra Ramasjang Mysteriet. I fællesskab forsøger vi at synge temasangen derfra. Bevæbnet med piberensere, limpistoler, garn til hår, hatte og hoveder får børnene og Mette lavet detektiver og små verdensborgere, som de stolt viser frem. Pigen med grankoglen fortæller, at hun gerne vil lave et lilla juletræ ud af den.



Børnene bruger deres verdensborgere til at bevæge sig rundt i deres verden, deres landskaber og udforske muligheder. Nogle besøger hinanden. En dreng limer kapsler på sorte rør, som står i dét, der er søen. "Det er en vulkan" siger han, "og det er mig, der ligger her i vandet", fortsætter han og plasker lidt rundt. "Nu er det ikke vand mere. Nu er det en seng. Jeg sover der... Tørklædet skal af", siger han og bakser lidt med sin verdensborger.

To piger sidder sammen ved børnenes fælles univers med havfruer, regnbuer og kanoner. De to piger arbejder sammen om at lave deres hus: "Vi har lavet det her sammen", fortæller den ene. "Jeg har selv lavet regnbuen", siger den anden og peger hen på regnbuen. De fortæller, hvad de har lavet: "Det grønne er trampoliner". De to piger er koncentrerede og arbejder sammen om, hvad der mangler på deres værk:

"Skal det ikke være et skelet? Så løber hun væk fra det".

"Jo".

"Vi har lavet et smukt hus".

"Et prinsessehus med skelet".

"Skal vi ikke have sugerør på?"

"Jeg kan ikke lige svare dig", siger den ene, mens hun koncentrerer sig om at lime noget fast til prinsessehuset.

De forklarer, at sugerørene er kanoner. "Hvad er det så?", spørger jeg, mens jeg peger på noget af det, de har sat fast på pladen. "En kanon, der sprutter op af", svarer den ene pige.

"Det her er storebroren, og det her er faren", fortsætter pigerne.

"Det her er et spøgelseshus, vi er ved at lave, ikke, Amalie?", siger den ene.

"Et prinsesseslot, der ligner et spøgelseshus. Så tror de bare, vi er onde, og det er vi slet ikke".



Pigerne bekræfter hinanden i deres idéer og bygger samtidig videre på hinandens idéer i dét, de skaber. Det gør de ved at lege med tingene på pladen, mens de videreudvikler deres hus ud fra de materialer, de har hentet fra materialebordet. For Mette er det, som et af formålene med Billund Builds, også vigtigt, at alle er med på, at de bygger videre på hinandens ting og skaber sammen. I fællesskab laver de to piger en fortælling med udgangspunkt i det, de har lavet.

"Jeg er et menneske", siger den ene.

"Det er jeg også. Amalie, jeg er også et menneske."

"Jeg har lavet et øje." Jeg spørger, hvad det kigger på. "Hvor Amalie står. Jeg vil lave et øje mere".

Et andet sted i værkstedet opstår der en konflikt, fordi grankoglen, som en pige havde haft med hjemmefra og ville bruge, er blevet brugt til noget andet af et andet barn. Mette forsøger at løse problemet og finde noget andet. Det ender med, at barnet der fandt koglen på bordet, afleverer den til pigen, fordi hun skal bruge den.

En dreng vil ikke have sine ting limet fast til pladen. Han leger med det rundt på pladen. Han har lavet mennesker, fortæller han. En anden dreng fortæller: "Jeg har lavet et fyrtårn". Han leger med en mand, han har bygget. "Han bor i fyrtårnet". Drengen går hen til materialebordet og fortæller om en god idé, han har fået. Han tænker lidt, mens han kigger på materialet og bliver inspireret til sin nye idé. Han finder nogle kopper, men vurderer, at det er en dårlig idé. Han finder nogle piberensere i stedet. "Det er til at tænde lyset på fyrtårnet", siger han.

Børnene går selv til og fra. Nogle er koncentreret om at bygge og skabe. Andre kommer og går og er med lidt tid ad gangen. I løbet af den times tid, vi alle er samlet i

værkstedet, bygger børnene videre på hinandens idéer, udtænker nye idéer og vender tilbage til nogle af de idéer, de har fået, da de i fællesskab lavede vidensvæggen på stuen. Mette, der faciliterer processen i værkstedet, forlanger ikke, at børnene skal blive og bygge. Mens børnene bygger, taler vi om den måde, de har grebet Billund Builds an på. Hun fortæller, at de gerne vil forstørre dét, børnene gør og gøre det vigtigt. Produktet gør, at det giver mening, men børnene har fokus på processen. Mette fortæller, at Billund Builds er spændende og giver muligheder for at børnene er med til at opdage begreber og udvide deres syn på sig selv og verden omkring dem igennem materialer og spændende temaer. Hun fortæller, at faserne UNDERSØGE, IDÉUDVIKLE og SKABE er gode og lette at omsætte til børnene. Et barn afbryder snakken og spørger: "Skal vi ikke undersøge mere? Med Sofus fra Ramasjang?". En anden dreng siger, at han bare vil SKABE, SKABE og SKABE. Det er han vild med. Mette griner og nikker. Hun fortæller videre, at samskabelse med børnene giver mening. Hun ser en værdi i samskabelse som metode og ideologi og oplever, hvor meningsgivende det er i praksis, når børnene fortæller og leger med skabelsen af et produkt: "Det er vigtigt, at produktet giver mening – at det så bliver sjovt at skabe. Vi bygger videre på hinandens idéer, og jeg er med til at forstørre deres input og give dem tyngde, mulighed og værdi", siger hun.

Da vi er ved at være færdige på værkstedet, siver nogle af børnene ud i andre afkroge af børnehaven. Nogle drenge bliver og bygger videre. De er meget optagede af det. To af drengene har været i gang med at hente mange flasker med vand ind til bordet med deres verden. "Skal vi ikke lege, at vi bor sammen?", siger den ene. Deres verdensborgere ser ud til at acceptere at bo sammen – i hvert fald for en tid. Noget af vandet hældes op i et kar. Nu bader de. Ups. Kan verdensborgeren tåle at blive våd? Det ser ud som om, de skal tørres...

Opsamling med Mette

Vi taler med Mette igen en uges tid senere.

Hun fortæller, at børnene om fredagen fik deres plade med deres univers frem.

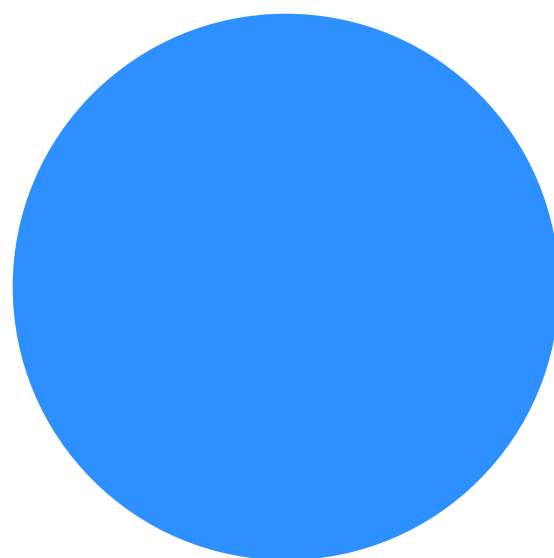
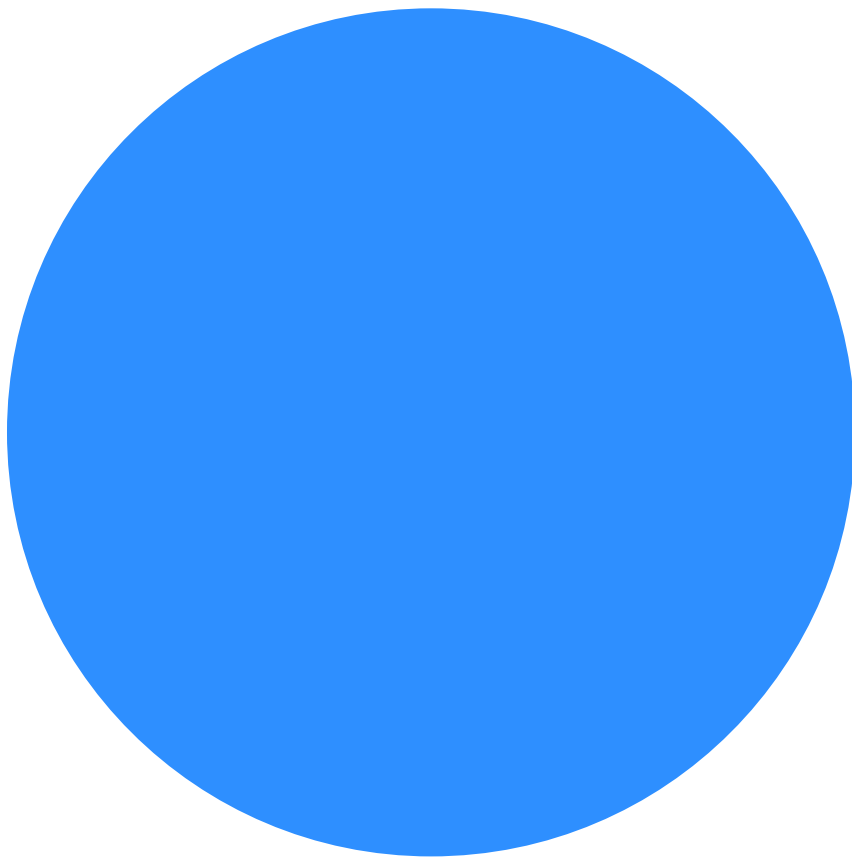
Der var små dioder med lys i, og så slukkede de lyset og gik rundt om det, de havde skabt.

De sluttede af foran vidensvæggen, hvor alle fik et Billund Builds-klistermærke på og fejrede det med smarties (på opfordring fra et af børnene, der havde fået det i stand ved lederen).

De så en film med de små klip, Mette havde filmet i løbet af ugen, og børnene viste og fortalte deres forældre om det, de havde bygget.

Senere evaluerer personalet også forløbet ud fra GLK-modellen.

Hent deres udfyldte model på www.cocplayfulminds.org, og se hvad de har gjort, lært og tænker er klogt at gøre som opfølgning på forløbet.



LINK TIL METODER

- Find metoderne Vidensvæg, Dansemønstre og Idéskyer i Tools 3-100 år:
<https://www.cocplayfulminds.org/videnlab/toolbox/>

